

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

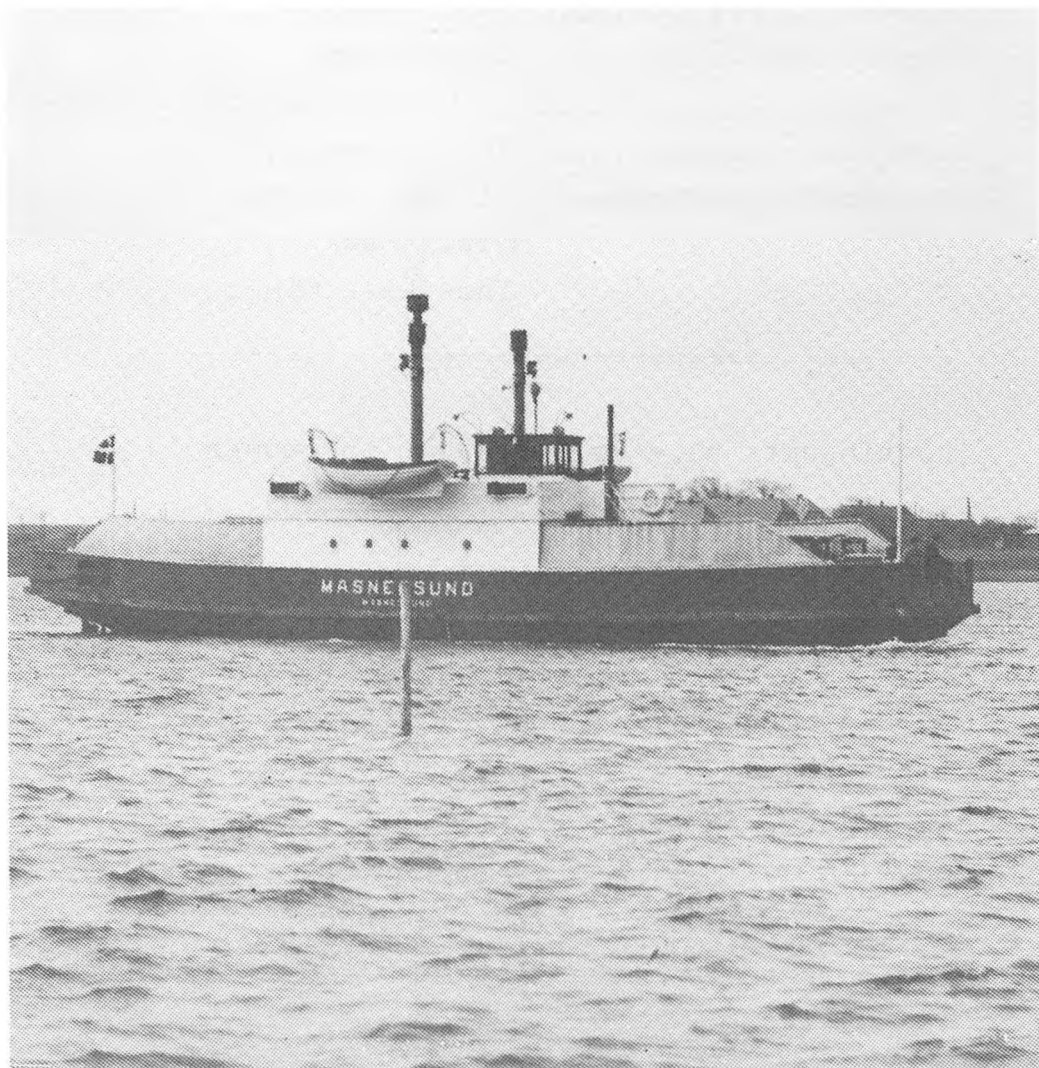
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Rødderne

Hvad kan en slægtsforsker bruge de Lokalhistoriske Arkiver til ?

=====

I de 2 foregående numre af RØDDERNE er nævnt adr. på Lokalhistoriske Arkiver i Storstrøms Amt, så det er bare med at kontakte dem. Fra Niels Frost i Nørre Alslev Kommunes L H A, har jeg fået fgl. brev:

"Vores Arkiv har kirkebogskopier fra fgl. sogne - Lillebrænde, Nørre Alslev, Kippinge, Vaalse, Eskildstrup, Torkilstrup, Nørre Kirkeby, Brarup, Gundslev, Stadager, Nørre Vedby og Ønslev.

Desuden har vi matrikel-kort over samtlige sogne i Nørre Alslev Kommune.

Der er sognerådsbilleder fra Gundslev, Kippinge, Eskildstrup og Ønslev.

Årsskrifterne fra 1980-1987 indeholder foruden artiklerne også oversigter over registeret materiale.

I Arkivets bibliotek findes årbøgerne fra Lolland-Falsters Historiske Samfund fra 1913-1987 og Dansk Skolestat".

=====

Vi vil gerne opfordre andre Lokal Historiske arkiver i Storstrøms Amt til at skrive til os om hvad de har - på lignende måde som ovenover.

=====

Dagbogsoptegnelser fra "Christianssæde".
af Jens Mortensen, f. 2. jan. 1850 i Horslunde.
d. dec. 1942 i Sundby, Lolland.
Jens Mortensen er morfar til Poul Petersen,
Nykøbing F. --- næste side ---

September 1887

8	Erklyttelse af Indbydere	
9	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	
10	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	
11	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	35
12	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	
13	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	
14	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	
15	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	
16	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	
17	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	
18	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	35
19	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	
20	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	
21	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	
22	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	
23	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	
24	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	
25	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	
26	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	35
27	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	
28	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	
29	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	
30	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	
31	Erklyttelse af Indbydere om Indtægter	

8 35

35

35

35

35

98

KIRKEBOGSKOPIER PÅ NYKØBING CENTRALBIBLIOTEK

=====

Lolland Sønderherreds provsti:

Arninge, 1779-1814
 Birket, 1738-51, 1779-1814
 Dannemare, 1700-1814
 Gloslunde, 1733-1814
 Græshave, 1733-1814
 Gurreby - se under Skovlænge
 Kappel, 1692-1810 - se også Vestenskov
 Landet, 1752-1814, 1821, + konf. fra 1736 fra Ryde
 Ryde, 1733-1814, 1821 - se også Landet
 Skovlænge og Søllested, 1659-1816
 Skovlænge og S. og Gurreby, 1697-1816
 Stokkemarke, 1729-1814. Desuden findes her folke-
 tælling for 1814, tiendebog for 1814-1822, opteg-
 nelser over dødfødte fra 1834-1875 og vac. 1812-
 1871.
 Søllested - se under Skovlænge
 Tillitze, 1700-1813
 Vestenskov, 1703-1810
 Vestenskov og Kappel, 1810-1813
 Vesterborg, 1738-1814

.....

Lolland Nørreherreds provsti:

Avnede, 1708-1722 - se også Halsted
 Branderslev, 1764-1814
 Halsted og Avnede, 1658-1708, 1720-1813
 Horsslunde og Nordlunde, 1747-1813
 Købelev, 1750-1814
 Nakskov, 1640-1814
 Nordlunde - se Horsslunde
 Sandby, 1771-1814
 Utterslev, 1682-1814
 Vindeby, 1737-1813

.....

Fuglse herreds provsti:

Askø, 1715-1814
 Bursø, 1746-1814
 Errindlev, 1764-1814
 Fejø, 1668-1713, 1725-1812
 Femø, 1679-1815
 Fuglse og Krønge, 1732-1814
 Hillested, 1724-1757, 1759-1814
 Holeby, 1751-1814
 Krønge, 1707-1795 - se også Fuglse
 Maribo, 1700-1814
 Nebbelunde, 1726-1814
 Olstrup, 1753-1814
 Ringsebølle, 1801-1814
 Rødby, 1762-1814
 Skørringe, 1719-1814
 Sæddinge, 1728-1815
 Tirsted, 1646-1814
 Torslunde, 1658-1814
 Tågerup, 1658-1814
 Vejleby, 1719-1742, 1749-1814
 Østofte, 1716-1814

.....

Musse herreds provsti:

Bregninge, 1751-1814 - se også Kettinge
 Døllefjelde og Musse, 1689-1814
 Engestofte, 1784-1814 - se også Våbensted
 Fjelde - se Slemminge
 Godsted, 1791-1814 - se også Øster Ulslev
 Herritslev, 1696-1815
 Hunseby, 1720-1815
 Kettinge og Bregninge, 1664-1814
 Majbølle, 1690-1814
 Musse - se Døllefjelde
 Nysted, 1647-1815
 Radsted, 1779-1814
 Sakskebing, 1735-1815
 Slemminge og Fjelde, 1693-1815

Toreby, 1711-1815
 Tårs, 1686-1814
 Vester Ulslev, 1722-1815
 Vignæs, 1716-1814
 Våbensted, 1665-1705
 Våbensted og Engestofte, 1714-1814
 Øster Ulslev og Godsted, 1645-1739, 1790-1814

.....

Falster Nørreherreds provsti:

Bogø, 1760-1812
 Brarup, 1731-1814, - se også Kippinge
 Eskilstrup, 1723-1814
 Gundslev, 1702-1814
 Kippinge og Brarup, 1662-1710, 1731-1814
 Lillebrænde, 1710-1814
 Maglebrænde, 1646-1814
 Nørre Alslev, 1681-1817
 Nørre Kirkeby, 1804-1814, - se også Stadager
 Nørre Vedby, 1700-1817
 Stadager og Nørre Kirkeby, 1721-1814
 Stubbekøbing, 1646-1815
 Tingsted, 1730-1814, - se også Horbelev
 Torkildstrup, 1696-1814
 Vålse, 1673-1814
 Ønslev, 1660-1814

.....

Falster Sønderherreds provsti:

Falkerslev, - se Horbelev i Nørre herred
 Gedesby, 1713-1773, - se også Skelby
 Horbelev og Falkerslev, 1701-1814
 Horbelev, 1699-1763
 Horbelev og Falkerslev, 1770-1787
 her findes også Tingsted, 1787-1808
 Horreby, 1632-1814
 Idestrup, 1696-1819
 Karleby, 1694-1814
 Nykøbing, 1705-1815, og viiede til 1824

Nørre Ørslev, 1694-1814
 Skelby, 1713-1755
 Skelby og Gedesby, 1757-1814
 Systofte, 1643-1814
 Sønder Kirkeby og Sønder Alslev, 1717-1814
 Væggerløse, 1687-1814
 Åstrup, 1692-1811

.....

De her nævnte kopier findes på film - man har desuden en del kopier i bogform. De fleste er fra Falsterske sogne, men med tiden vil hele Lolland-Falster være indkøbt.

Pr. 1. april ser det således ud:

Musse herreds provsti

Majbølle, 1814-1891
 Godsted, 1815-1891
 Radsted, 1814-1891
 Sakskeborg, 1815-1891
 Toreby, 1814-1891
 Tårs, 1815-1891
 Vester Ulslev, 1816-1891
 Øster Ulslev, 1815-1891

Falster nørreherreds provsti

Brarup, 1815-1891
 Eskilstrup, 1814-1891
 Gundslev, 1814-1891
 Kippinge, 1814-1891
 Lillebrænde, 1814-1891
 Nørre Alslev, 1814-1891
 Nørre Kirkeby, 1814-1891
 Nørre Vedby, 1814-1891
 Stadager, 1814-1891
 Stubbekøbing, 1813-1891
 Tingsted, 1813-1824
 Vålse, 1814-1891
 Ønslev, 1813-1891

Falster sønderherreds provsti

Gedesby, 1814-1891
 Horbelev, 1813-1891
 Idestrup, 1814-1891
 Nykøbing, 1815-1891
 Skelby, 1814-1891
 Væggerløse, 1814-1891
 Åstrup, 1813-1891

.....

Lidt om en gammel opskriftbog.

=====

Regimentskriver Claus Plum i Fredensborg, som var gift med Marie Elisabeth Tønnesen, fik den 16. august en datter, som fik navnet Marie Cathrine Plum.

På sin 25 års fødselsdag, den 16. august 1800, fik den unge pige en fin indbunden bog med blanke blade, hvori hun kunne optegne gode råd og opskrifter.

Det var aktuelt for hende, for hun var forlovet med en ung teologisk kandidat ved navn Johan Peter Wedel. Han var netop dagen inden hendes fødselsdag blevet ansat som sognepræst i Thorup, der ikke lå så langt fra hendes hjem, og nu var giftermålet for de unge indenfor rækkevidde.

Et halvt år efter, den 28. marts 1801 blev de viet, og dermed gik Marie ind til sin ansvarsfulde og krævende livsgerning, for til præsteembedet i Thorup hørte også avlingen med tilhørende husdyrhold og alt, hvad dertil hører. Og med tiden fødte hun 8 børn.

På den første side i den lille bog, tegnede hun med store bogstaver:

GODE RAAD

ERE BEDRE

END REDE PENGE

Friederichsborg den 16ende August 1800

Bogen gik senere i arv til hendes yngste datter, der blev gift med postmester Rieper i Hillerød, og siden igen til hendes datter, gift med overlæge Schiøtz i Roskilde. Og i Roskilde er den stadig, nu i min brors besiddelse.

Foruden de mange gode råd bogen indeholder, er der ført regnskab over den store produktion af linned og klæde, der har fundet sted i præstegården frem til 1823, ligesom der også er ført regnskab over smørkærningen frem til 1814.

Det vil føre alt for vidt at gå i dybden med de mange optegnelser på dette sted, men jeg kan da forsøge at give et indtryk af indholdet.

Der fortælles f. eks. om hvorledes man kan opbevare nygiorte hønseæg, hvorledes man hurtigt kan slukke en ildebrand i skorstenen og om en god måde at blege lærred på i en lage af komøg.

Der er også recepter. F. eks. på sårplaster, på et middel mod øjensvaghed, mod brystsyge og mod "slag".

Om det sidste fortælles, at det anbefales af professor Klingenberg, som har ladet sin søstersøn bruge det, og professor Vithusen forsikrer, at det i det mindste er uskyldigt, og personal Capellan Vulf i Esbønderup anbefaler det som probat!!

Der er også anvisning på sæbesydning, saltning af kød, fedning af gæs og meget andet.

For eventuelle interesserede skal jeg her anføre, hvad der anbefales som et godt middel mod gigt:

"Tag en ny leerpotte, og når gigtsmerterne er hæftige, lad da vandet i den og kom deri et friskt æg. Sæt dette på jævn ild og lad vandet næsten ganske koge fra. Tag det endelig af ilden og gør et lidet hul på enden af ægget. Grav det derpå ned i en myretue. Flere eksempler har man på, at menneskets gigt-smerter ved dette simple middel er standsede og omsider ganske forsvundne".

Der er vel ikke mange, der i dag har lyst til at anvende dette eller andre af de mange gode råd i bogen, skønt der ellers eksperimenteres kraftigt med diverse "naturmetoder".

Men bogen vidner om en dygtig og virksom husmor og præstekone og om ånden i rationalismens tidsalder.

Niels Beck, Tappernøje.

=====

Spørgsmål om slægter:

Grethe Wich, Lærkevænget 8, 4760 Vordingborg,
tlf.: 03-77 41 20,
søger oplysninger om sin tip-tip-oldemor:

Anne Borreby (eller måske det skal være Berreby) - gift Malling.

A. B. døde 18. april 1846 i Hunseby, og blev begravet der 24. april s.a. Hun angives da værende født i Norge. Ved sin død boede Anne hos sin datter Johanne Severine, gift m. husmand og musiker Rasmus Petersen. Johanne var 34 og Rasmus 45 år gml. ved folketællingen i 1845.

Johanne var tredieældste barn af Anne B. og hendes mand Halvor Severin Malling, skolelærer i 1797 i Haarbølle på Møn, og i 1807 i Kalvehave i Sydsjælland. Halvor var født 1772 i Porsgrunn. Han døde 1819 i Kalvehave. I Hunseby var der en lærer Rasmus Malling, som også var født i Porsgrunn. Jeg antager at denne var broder til Halvor, hvis far hed Rasmus, og at det var p.g.a. dette slægtsskab, at Anne flyttede til Hunseby.

Anne Borreby og Halvor S. Malling havde fgl. børn:

1. Emilie Lovise, f. 27. nov. 1797 i Kbh. (født vel hurtigt efter forældrenes vielse 4/7 1797 i Garnisons K., Annes sognekirke).
Dbt. 15. jan. 1798 i Vor Frelzers K.

Emilie bliver gift m. fuldmægtig Niels Hansen, Knuthenborg. De får en dt. Emma Severine, f. 12. marts 1823.

2. Halvor David Malling, f. 21. aug. 1801, dbt. 16. sept. 1801 i Nicolaj K. Han gifter sig v. kgl. bvgl. i Præstø 1824 m. jomfru Sofie Jensen, 19 år. De boede da i Adelgade. - I 1840 må de være flyttet til Køge, thi her får Halvor borgerskab som farver og trykker. Deres børn:
  - a. Halvor Rasmus Valentin, f. 2. maj 1824 i Præstø, (Vist også vel hurtigt efter forældrenes vielse!)
  - b. Thora Sofie Christiane, f. 24. jan. 1828 i Præstø.
  - c. Emma Emilie, f. 9. april 1830 i Præstø.
  - d. Harald David Sophus, f. 13. feb. 1832 i Præstø. Harald bliver sadelmager i Køge, og kommer siden til Kbh., hvor han dør 1908 på alderdomshjem.
  - e. Frederik Emil Jacobsen, f. 5. aug. 1835 i Præstø.
  - f. Søren Andreas Joachim, f. 26. april 1837 i Præstø.
  - g. Vilhelmine Josephine Natalie, f. 11. sept. 1839 i Køge.
  - h. Nicoline Sophie Theresia, f. 30. jan. 1842 i Køge. Døde spæd.
  - i. Igen en Sophie, f. 1847 i Køge. Ikke yderligere oplysninger her.
3. Ovennævnte Johanne Severine, dbt. 20. juni 1804 i Fanefjord kirke.
4. Nicoline Isidore Marie Magdalene, f. 16. feb. 1807 i Haarbølle, dbt. 15. marts 1807 i Fanefjord k. Nicoline blev 11. nov. 1828

gift i Hunseby m. ungkarl snedkersvend
Henrik Sigismund Smith. De boede da i
Maglemer.

Disse er mine tip-olde-forældre.

5. Jacob Herman, f. 21. nov. 1811 i Kalvehave. Jacob, nu snedkersvend, vies 10. juli 1847 i Hunseby m. enken Henriette Amalie Vessel, hendes 3. ægteskab. Jacob er 34 år og enken 42 år gml. Af 12. dec. 1850 får Jacob borgerskab i Nakskov, de boede da i Farverens gade...

Dette er, hvad jeg foreløbig ved om min danske Malling-slægt. Halvor Severins forfædre kender jeg i mange, mange led. For enkelte liniers vedkommende helt tilbage til 1300-tallet.

MEN Anne Borrebys forældre har jeg ikke fundet. Hendes navn står visse steder skrevet på en måde, så man må læse det som Berreby. Jeg er nu mest stemt for Borreby. For den teori taler, at sønnen Halvor David slår sig ned i Køge, her hvor der netop har været en Borreby-slægt.

Har nogen af bladets læsere oplysninger, der kan hjælpe mig ud af denne Borreby-blindgyde, vil jeg være taknemmelig for en henvendelse derom.

Vordingborg, april 1987

=====

Lidt om NIELS FRANSEN fra "Sjølund"

Niels Frandsen blev født 1802 i Holme-Olstrup, datoen kender jeg ikke - men han døde 1881 på "Smedegaard" i Vindeløv sogn, Nørvang herred, Vejle amt. Det menes, at han havde haft en ejendom i Fensmark, foruden at han hjalp til m. bl.a. hjemmeslagting. I familien benævnes

han ofte som kulsvier! Et familiemedlem ved navn Johs. Groth, skriver i et brev: "Han var kristendøbt, men efterhånden blevet en hedning. På sit dødsleje ytrede han ønske om at blive "smidt på mytningen, så ka' hønsene få lov at pille rader". Ellers var han efter sigende et fredsommeligt menneske - og hjælpsom. Han var særlig glad for at vinde garn og haspe spundet uld.

Hans fromme ønske skete dog ikke fyldest!! Han blev efter kristen skik, jordet i familiegravstedet på Vindelev.kirkegård. Sine sidste år boede han på "Smedegaard". Hans kone ved jeg slet intet om, men skulle være død på "Sjølund", altså Sjælland, muligvis i Fensmark, Tybjerg herred, Præstø amt?

3 børn havde Niels Frandsen:

- 1) Lars F., f. 16. aug. 1829 i Fensmark. Død 1904 på "Smedegaard". Som ung arbejdede han en tid på Holmegaards Glasværk. Senere kom han på Jelling Seminarium - hvorfra han fik eksamen med karakteren "meget duelig". Blev ca. 1861 gift m. Ane Johanne Eriksdt., enke efter Godsk Christensen, "Smedegaard".

2 børn: a. Godskgine F., f. 1861, død 12 år gl. i 1873.

b. Maren F., f. 1865, gift 1887 m. Jens Groth Christensen.

- 2) En dt., hun var gift, men barnløs.
- 3) En dt., gift. I dette ægteskab blev født fgl. børn: Viggo, Theodor, Mathilde og Aage.

Dersom nogle har yderligere oplysninger om Niels Frandsen og hans familie, kan det sendes til "Rødderne".

Eskilstrup, april 1987.

Hvad FOLKETÆLLINGER kan fortælle:

=====

Se blot her hvad man kan få ud af at benytte
folketællingerne!

Vollerup sogn, Møn:

- 1769: gårde: Jochum Olsen, 27 år, 1. ægteskab
          hustru   23 år
- 1787: Jochum Olsen, 43 år. gårdmand,
      Margrethe Jensdt., 39 år,
      børn: Ole, 15 år
          Anders, 9 år,
          Arnoldus, 7 år,
          Agnete, 1 år,
- 1801: Jochum Olsen, 57 år, enkemand, 1. ægtesk.
      Anders, 21 år,   (selvejerbonde)
      Arnoldus, 19 år,
      Agnete, 15 år,
      Jens, 11 år,
- 1834: Anders Jochumsen, 55 år, enkemand,
      Hemming, 29 år
      Hans, 25 år,
      Ane Andersdt., 20 år,
      Hans Peter Hemmingsen, 8, plejesøn
- 1840: Anders Jochumsen, 61 år, enkemand, gmd.
      Hemming, 35 år,
      Hans Andersen, 31, gift m.
      Karen Jørgensdt., 24 år,
      børn: Jochum, 3, Jens, 2,
      plejesøn: Peder Hemmingsen,
- 1845: Anders Jochumsen, 66 år, enkemand, gmd.
      Hemming, 35 år,
      Hans Andersen, 36 år, gift,
      Karen K. Jørgensen, 28 år,
      børn: Jochum, 9, Jens 6, Mette Kirstine,
      4, Peder 3, Grethe 2,

Ketty Lykke Jensen, Eskilstrup

=====

BESTYRELSEN:

Ina Antonsen, Nykøbingvej 65, tlf. 03-836428
4863 Eskilstrup

Grethe Wich, Lærkevænget 8, tlf. 03-774120
4760 Vordingborg

Erik Bjerregaard, Ahornvænget 12, tlf. 03-860171
Sdr. Vedby, 4800 Nykøbing

John Rasmussen, Heibergsvej 54,
4760 Vordingborg

Birthe Andersen, Østre Allé 65², tlf. 03-860424
4800 Nykøbing

Niels Beck, Hovedvejen 20, tlf. 03-765202
4733 Tappernøje

Inge Lise Minor, Bogø Hovedgade, tlf. 03-794186
4793 Bogø.

=====
Indhold:
=====

Side 2: "Rødderne".

- 3: Et lokalhistorisk arkiv.
- 4: Fra en dagbor anno 1887.
- 5: Kirkebogskopier.
- 9: Lidt om en gl. opskriftsbog.
- 11: Spørgsmål om slægter.
- 13: Niels Frandsen fra "Sjølund".
- 15: En folketælling.

=====
Forsiden: En gammel færge mellem Gaabense og
Masned-sund.
=====

3. årgang - 1987 - nr. 1
=====